

Sancti Petri Martyris, ubi Arrius Hæreticus multa cum impletate sciderat tunicam Domini Nostri, quæ est Catholica Ecclesia, defrens unionem, & communicationem, quam cum Sancta Romana Sede habere, & retinere debebat.

Admirabilis consensus, qui tot in populis, ac sæculis invenitur in rebus ad Fidem spectantibus ad doctrinam etiam, & ipsam Sacramentorum administrationem, necnon earumdem legum observantiam nobis perspicue ostendit Ecclesie unitatem, eademque esse vere Unum Corpus, unum Spiritum, Unum Dominum, unam Fidem, unum Baptisma, unum Deum, & Patrem omnium. Omnia hæc autem inde procedunt, quod Sancti Petri Cathedra, ad quam refertur universalis Ecclesia, Cathedra est unitatis. Convertere quocumque cupis, in omnibus Ecclesie locis, qui cum Sancta Sede communicant, videbis omnes ubique eadem credere, omnes jejulare, omnes orare, omnes uno eodemque modo sacrificare, & facile deprehendes in omnibus unum esse cor, & animam unam quoad ea, quæ pertinent ad Religionem. E contra vero si illos respexeris, qui a Sancta Apostolica Sede separati sunt, quid in illis videbis, nisi id quod per imprecationem illis olim portendebat Propheta: Præcipua Domine, & stitide linguas

eorum, quia vidi iniquitatem, & contradiotionem in civitate. (ad Ephes. 4.) Voluit illi, Sanctus Augustinus inquit in hunc Psalmum, eundem sermonem loqui: recedant ad Ecclesiam, ubi inter linguarum varietatem, una tantum quoad cordis fidem invenitur. Idem.

Quamquam habeant in Ecclesiam auctoritatem Concilii; tamen negari non potest, quod minus Ecclesia diu illis caruerit; neque in tota Ecclesiastica historia liquet a Sanctæ Sedis decisionibus [ad Concilia] provocari consuevit; quod innuere voluisset videtur Sanctus Augustinus contra errores Pelagii & Sôctatorum illius. Roma locuta est, causa finita est, ut sicutur & error. Supponitur semper servatas fuisse formulas, & necessarias condiciones, potissimum vero cum Præfules, quibus credidit Deus depositum Fidei in diecessibus suis, ad Papam confugerunt, ut de aliquo decideret argumento ad Fidem spectante. Hæc doctrina nullam hodierna die patitur fiduciam, namque post Sanctæ Sedis decisionem, quæ petita fuit contra hujus temporis novitates; Ecclesia Gallicana jure pro schismaticis, atque rebellibus habet eos, qui provocant ad Concilium: neque enim ambigunt, quominus hæretici omnes ad illud provocaverint hæc mente, ut in erroribus suis perseverarent, & effugerent damnationem.

DE CAPITATE VISIBILI ECCLESIAE JESU CHRISTI:

Vel de Supremo Pontifice Sancti Petri successore.

MONITUM.

Enebrarum filii, videlicet omnes Christiane Religionis inimici in suscepto consilio reformandi, & potius evertendi Ecclesiam a Dei Filio constitutam, & super Apostolo Sancto Petro edificatam, egyptiam sane politice rationem excogitarunt, incipiendi videlicet fundamentum ipsum labefactare, ut deinde tota edificatio moles ruat: videlicet impuginare visibile Caput Ecclesie, asserere illi gubernaculum navis hujus tot perfectionem tempestatibus agitata, Spirituale Jesu Christi regnum super terram non invisibile solum per plura secula efficere, verum etiam inde superiorem auferre, Anarchiam constituturæ, & regimen sine subordinatione, pendens nuce ex visusque subditi voluntate, & ut omnia verbo complectar, destruere, & evertere opus Filii Dei, quod est Ecclesia, illum tollendo, quem sibi Vicarium in terris constituit, ut illam visibiliter regeret secundum libertatem potestatis, & auctoritatis illi collate.

Pater, quid fieret de Ecclesia sine Capite, & quale res ipsa hoc Caput est, videlicet Sanctus Petrus, & in persona sua successores illius: quippe Ecclesia universa, Concilia, Patres, Doctoresque illum pro tali cognovit omnibus sæculis: neque enim aliquam vera subsistere possit Ecclesia; quandoquidem nulla fuit unquam Religio neque apud Ethnicos quoque, qui semper habere Caput, & quamdam Pontificis speciem: eo usque, ut Imperatores ipsi hæc sibi poposcerint dignitatem, tanquam reliquarum amplissimam, & que illi majorem conciliabat in populis reverentiam. Apud Judæos nomine Judices, etiam Summus Pontifex, ut docet Scriptura? Nullus denique politicus Cæsar est, ubi non sit Tribunal, ubi jus dicatur, & aliquis qui præsit variis contentioibus, quæ suboriri possunt non solum in causis pertractandis, verum etiam in legibus, dubitationibus, & contentioibus, quæ in Civibus omnibus solent accidere. Itaque velle, Ecclesiam, quæ regimen est perfectissimum, sapientissimum, & optime institutionem, quale esse oportet opus manuum Dei, esse sine Capite, idem est ac illam profus evertere, & ad nihilum redigere.

Videbimus deinceps quænam sint jura, potestates, & qualitates Capiti huic necessaria; quænam honores, & que illi obedientia debeatur.

DE SUMMO PONTIFICE

Sancti Petri Successore.

Si in Ecclesie universalis definitione dubitari non potest, quominus ille, qui illius visibile Caput est, potissimum illius partem constituat; necessario fatendum est, huic non desse jura quædam, & quamdam potestatem inherentem qualitati Summi Pontificis, & Capitis Ecclesie universalis. Quemadmodum in lege veteri, qui hoc in apice constitutus erat, plurimis præditus erat prerogativis, quam ceteri e populo, qui illi erant tanquam subditi in illis, quæ pertinent ad religionem; ita necesse est, ut habeat jura, & prerogativas præ ceteris vulgo fidelibus, atque etiam Apostolis. Quamobrem, quin attingamus id genus questiones odiosas, & nobis ad rem nostram inutiles de variis assertivis juribus Conciliorum supra Pontifices, vel Pontificum supra Concilia, vel super temporalem Principum auctoritatem; ecce quod indubium est, & in praxi positum ab ipsis usque Ecclesie primordiis exceptis nonnullis particularibus casibus, de quibus hic non est disputandi locus; ecce, inquam, jura, & prerogativa Successoris Sancti Petri, quatenus Caput est universalis Ecclesie, quin de eodem loquamur, quatenus est peculiaris Episcopus Romanus. Cum hoc in loco nequaquam contra Protestantem loqui aggrediamur: satis erit citra disputationem ostendere, vi solius antiquitatis Primatum Sancti Petri, & Pontificum, qui eidem in Cathedra Romana successerunt; nec non præ-

rogativas, & jura, quæ ab hoc Primatu divelli non possunt, quæ de re inter omnes Catholicos constat. Itaque quin unquam divertant ab hoc principio ex sola antiquitate delumpto per simplicem expositionem Conciliorum, Patrum, & ipsorum etiam Pontificum, ostendo quid venerabilis vetustas, de his articulis semper crediderit.

Ecclesia, quæ Romana appellatur sola gaudet privilegio, quo una, Sancta, Catholica, & Apostolica dicitur, & habetur; qui quatuor characteres Ecclesie Jesu Christi, nulli cuiquam Societati præter hæc congruat. Ecclesia autem Romanæ nomine intelligimus eorum fidelium, qui Romæ Episcopum colunt tanquam visibile Caput in terra, eique quatenus tali obsequuntur. Romæ autem Episcopum Papam nuncupatur, quod nomen Patrem significat. Nomen hoc olim indiscriminatim Episcopum omnibus tribuebatur; fuit enim quodam in sensu Patres Ecclesie. Obtinuit autem consuetudo plurium seculorum, ut uni Romæ deferatur Episcopum, qui quatenus Caput Episcoporum, Pater est totius populi Christiani, ut illum Sanctus Augustinus appellat, quia successit in Sedem, atque auctoritatem Sancti Petri, qui Romæ mortuus est, postquam ibi sui Episcopatus Sedem constituit, & qui ab ipso Jesu Christo constitutus fuerat Caput Apostolorum. Antiquæ recentis.

Prolixæ opus non est dissertatione probaturum Primatum esse visibile Caput universalis Ecclesie a Jesu Christo constitutum. Ingentia, & erudita volumina, quæ tot literari viri hujus, & superioris sæculi ediderunt ad veritatem hæc explanandam, hoc argumentum exhauserunt; quippe est

que protulerunt quædam solidissimam afferri potest de hoc fidei nostre articulo, a quo pendet perfecta hæc unitas, quam Ecclesie necessariam esse conspeximus. Dicam solum ea, de quibus inter Catholicos convenit; a Jesu Christo delectum esse Apostolis omnibus fuisse Sanctum Petrum, ut illi conferret non solum Primatum ordinis, honoris, & gradus primam conferendo Sedem, ut ipse illi, qui primus est inter pares dignitate, donis, potestate, & gratiis, quæ ab Episcopatu, & Apostolatu separari non possunt, verum etiam Primatum jurisdictionis, potestatis, & auctoritatis in fideles omnes Ecclesie totius, cuius Caput constitutus est. Hoc illi discunt esse celeberrimo eo loco Evangelii capite decimo sexto Apostolis Jesu Christo seiscitanti, quid de se crederent: Tu es Christus Filius David; (Matth. 16.) Divinus ille Salvator fides ipsius Elogium celebrans, dixit illi: Beatus es Simon filius Jona, quia non caro, & sanguis revelavit tibi sed Pater meus qui in Cælis est. Et ego dico tibi, quia tu es Cephas (Ibidem) (hoc est Syriace Petrus) & super hæc Petram edificabo Ecclesiam meam, & porta inferi non prevalens adversus eam, & tibi dabo claves Regni Cælorum, & quod ligaveris super terram, erit ligatum in Cælis, & quod solaveris super terram, erit solutum in Cælis. Idem.

Veteres, qui testimonium perhibuerunt Primatum Sancti Petri, ac supremæ illius potestatis in Ecclesia universali, communi sententia istis verbis innixi Jesu Christi, illum contulerunt etiam Episcopis Romæ, qui sunt successores Principis Apostolorum in hac Cathedra. Nihil est adeo commune in Conciliis, & Patribus, ubi eadem quæ dicta sunt de Sancti Petri Primatu, & de prerogativis Cathedre ejus Romanæ, inveniantur de verbo ad verbum repetita ad experientiam Primatum Papatum, Supremamque eorum jurisdictionem in iis, quæ ad fidem pertinent, & Superioritatem Cathedre eorum, & Ecclesie Romanæ, cui declarant ceteras adherere debere tanquam lineas centro suo, & tanquam origini unitatis Sacroralis. Ideo Ecclesiam universalem nos Catholicam dicimus, Apostolicam, & Romanam: quoniam opus est, ut omnes particulares Ecclesie, ex quibus magnum Corpus istud constat, & conjunctæ sint communionem cum Romano Pontifice capite suo: ut sint membra veræ Ecclesie Jesu Christi, quæ una est per unionem hæc, quæ perfectam ejus unitatem constituit. Ita intelligendum est secundum omnem antiquitatem oppositam novitati Protestantium, id quod Catholicis creditur de S. Petro, & successoribus ejus in Episcopatu Romæ; unde facile deinceps est videre, semper secundum antiquitatem, quæ prerogativas, & quæ jura Primatus iste conferat Papi, Sancti Petri successoris. Idem.

Arduum non erit statuere Romanam Ecclesiam a Sancto Petro fundatam fuisse; ipsam primum fuisse Romanæ urbis Episcopum, & Papis successores esse illius in hoc Episcopatu. Patres omnes, & Auctores antiqui, qui asserunt S. Petrum fuisse Romæ, dicunt etiam ipsam peculiarem Ecclesiam illam fundasse. Verum est, nonnullis eorum illi hujus functionis socium tribuere S. Paulum, ut hodierna quoque sit die, neque perperam a quia uterque ibi variis temporibus annuntiaverunt Evangelium, & uterque simul Martyrio suo illustrem illam Ecclesiam consecraverunt. Sed ubi loquuntur, quod æquissime faciunt de Episcopatu, & Cathedra Romana; illam unice Sancti Petri Cathedram vocant, quin Sanctum Paulum adiciant. Itaque in dubium revocari non potest, quominus antiquitas univerfa cognoverit Sanctum Petrum solum esse Apostolum fuisse primum Romanæ urbis Episcopum, quod Blondellus ipse insignis Protestantis fateatur. Itaque cum Optatus, Milevitanus, S. Hieronymus, Sanctus Augustinus, alique Romæ recentent Episcopos, semper S. Petrum omnium primum memorant, ac descendunt usque ad illum, qui ævo suo tenebat Sanctam Sedem, ad ostendendam jurem successionem Papatum a S. Petro, cuius legitimum fuerunt successores, & cuius Cathedram repleverunt; quod sepiissime Sancti Patres, & Concilia testantur. Antiquæ recentis.

Non desunt, qui dixerint Episcopos utpote Apostolorum successores, omnes quatenus tales esse per Cathedram Sancti Petri. Nos quoque hoc ipsum asserimus, ut illi; & omnes consentiant opus est ob rationem, quam sum allaturus. Quemadmodum Ecclesia universalis una est, & unum totum compositum est omnibus peculiaribus Ecclesiis cum Ecclesia Principe conjunctis, quæ est origo, principium, & centrum unitatis eorum: ita in Ecclesia una tantum est Cathedra & unus Episcopatus compositus est omnibus Cathedralibus Episcopalibus per communicationem quam habent cum capite hujus Ecclesie, & cum hac Cathedra Principe, quæ est origo, principium, & centrum unitatis, & a qua unitas ista procedit. Ita ut sicuti omnes fideles sunt in eadem Ecclesia, ubi capiti ejus adherent, ita Episcopi omnes generantim sumpti, & quilibet singillatim, sunt super eadem Cathedra per communionem, quam habent cum illo, qui sedet super Cathedram Principem, ex quo per unionem hæc quam servant cum illa, procedit unitas Cathedralis, & Episcopatus in Ecclesia. Sed præterea singuli eorum pecu-

liarem habent Cathedram suam, cuius aliorum nullus est participes, quemadmodum omnes participes sunt hujus Cathedralis, quæ una est in Ecclesia universali. Et quia Sanctus Petrus caput est, non solum peculiaris illius Romæ Cathedralis, verum illa etiam Ecclesie totius hæc vocatur a Sanctis Patribus Cathedra Sancti Petri. In hoc igitur sensu omnes Episcopi sedent in Sancti Petri Cathedra, quomodo Doctores Legis antiquæ sedebant super Cathedra Moyſis. Sed omnes Episcopi, non ideo sedent super Cathedra aliorum Episcoporum, cum singuli solide possideant suam, tanquam partem universalis Episcopatus. Hoc igitur modo intelligendum est, cum dicimus omnes Episcopos esse Sancti Petri successores. Idem.

Si consuleretur antiquitas, repetentibus prima Ecclesie secula constanter innotesceret primatum Sancti Petri semper magis crevisse. Et patet ratio ex testimonio omnium fere Sanctorum Patrum passim in operibus suis dicentium, illum esse præcipuum Cathedram, cui cetera adherere debent; illum supremam habere potestatem, quia illi credita fuit cura agnorum filii Dei; illum recepisse primatum, ut una esset Ecclesia; illum, primum esse, principium, caput, & coriphæum Apostolorum; illi a Jesu Christo traditum fuisse exterioris Ecclesie sui regimen, & præfecturam super fratres suos; illum prælatum fuisse omnibus Apostolis, & regere ipsos etiam Patres cum centum aliis id genus encomiis, quæ omnia magifice primatum ejus significant; quod sepe in generalibus Conciliis repetitum, & approbatum est. Idem.

Supereminens Sancti Petri dignitas adeo insignis erat apud ipsos Ethnicos temporum antiquorum, ut Porphyrius unus ex celeberrimis ævi sui Philosophis, obiceret fidelibus, quemadmodum testatur Sanctus Hieronymus, quod tanta fuerit Sancti Pauli temeritas, ut ausus fuerit reprehendere Sanctum Petrum Principem Apostolorum, & Magistrum suum. Cum ergo venerabilis antiquitas primatum Sancti Petri crediderit, quem Protestantibus impugnant per doctrinæ suæ novitatem, jure cum quodam Sancto Patre illis dicere possumus: Desinas invidere novitas veritatem. Ceterum adeo patet Jesum Christum, qui vult Ecclesiam suam permanere usque ad consummationem sæculi, contulisse Sancto Petro primatum, ac supremam dignitatem capitis visibilis universalis Ecclesie pro ipso, & successoribus ejus in hac Principe Cathedra, quam Magnus hic Apostolus Romæ constituit, ut supervacaneum esset id argumentum probare. Si enim ita adhiberetur sepe sermo, ut ad successores illius non migraret, sequeretur, post Sancti Petri obitum Ecclesiam lapsam fuisse; neque habuisse amplius illud unitatis principium, quæ una sit, & illam habuisse corpus sine capite, & adificium sine fundamento. Verum non ne liquet, natura ipsa ordinem huic constitutum esse in legitimis successoribus Regum, aliorumque Principum, atque Ducum in rebus publicis? Episcopi, Metropolitæ, Primate, & Patriarchæ in Ecclesia; ipsi etiam apud Protestantem Ministri succedant in prædecessorum suorum jura, & potestatem. Idem.

Omnès Catholicis qui sciunt, Papis esse successores Sancti Petri, omnes in hac re consentiant; non autem omnes Hæretici: non enim desunt inter recentiores, qui audacter negant divinum hunc Apostolum unquam fuisse Romæ, atque suam in urbe illam Cathedram possidisse. Quam inauditam sententiam probant silentio Sancti Lucæ, & Sancti Pauli, qui Romæ fuerunt; & qui de Sancto Petro fuisse locuti, ibique invenissent Fideles, si ante ipsos ibi predicatum fuisset Evangelium. Ad hæc quamdam asserunt Chronologia ab ipsis ad libidinem confarctatam Actuum Apostolorum, quæ nullo pacto cum Sancti Petri historia potest conciliari; & demum unatur etiam Epistolis hujus Apostoli, ex quibus liquet missionem illius fuisse in Asia, & ipsum obiisse Babylonem: quæ omnia superius a nobis consutata sunt. Antiquæ recentis.

Nil melius ostendit quænam sit imbecillitas, & illusio mentis humanæ, quam cum per ingenium sibi superbiorem excutere vult auctoritatem, cui sese subijcere debet, ideoque opponit illi fallaces argumentationes suas, quæ non nisi ad eorum cecitatem, & vanitatem detegendam profunt. Quamvis nullum aliunde nobis lumen suppetere videretur, & Cathedre Romanæ S. Petri; nemo unquam cordatus vir sinneret sibi suam fieri per hæc argumenta, quæ nihil concludunt, & facili negotio exsultantur. S. Lucas nihil horum dixit in Actis Apostolorum. Ibi locutus est de itinere S. Pauli in Arabiam, & de ejusdem reditu Damascum, mox Jerusalem post tres annos itineris ejusdem in Galatiam, de raptu ejus in Cælum, de triplici ejus naufragio, de octo flagellationibus ejus, aliisque id genus excessibus, quæ passus est? Nunquid ex hoc S. Lucæ silentio inferendum est, hæc omnia falsa esse? Quæ nisi Sanctus Paulus ipse scripsisset, vel si Epistola ejus ad Galatas, & illa, quam scripsit ad Corinthios, ad nos usque non pervenissent; hoc S. Lucæ silentium majorem æ vim habuisset ad probandum illa vera

Primatus S. Petri semper se laicius extenderit.

Ipsi etiam libidini fuerunt primatus S. Petri dignitatem cognoscere.

Quam inaudita sit opinio, quæ audacter negat unquam fuisse Romæ, atque suam in urbe illam Cathedram possidisse.

Ejusdem argumentatio.

vileamus opera Sancti Petri, & effectus potestatis, & zeli sui? Ita ut si adhaerere nostra cum Ecclesia Romana, & obedientia, quam Capiti eius praestamus, efficere debet nos certos esse vivendi in unitate Corporis Jesu Christi, & in Ecclesia sua communione, secessio ab Ecclesia Romana, & inobedientia Capiti illius, nos separat ab unitate Corporis J. C. & a communione Sanctorum, privat nos gratia, & adducit nos in discrimen amittendi fidem Ecclesiae suae. Idem.

Dei filius per se certior factus de sinceritate promissionis S. Petri: Tu scis, quia amo te, semel, ac iterum dixisti, pascere agnos meos; tertio vero pascere oves meas. Patres omnes consentiunt, hanc Salvatoris verba inferre plenitudinem potestatis, quam Ecclesia suo relinquere voluit non solum in interiori conscientia foro peccatorum remissione, verum etiam in exteriori pro Ecclesia ejusdem regimine, ac illum ter deinceps dicentem Principi Apostolorum (Serm. 3. de Aff. sua ad Pontificatum.) pascere agnos meos, pascere oves meas, posuisse in manibus ejus supremam auctoritatem, quam habet in hanc Ecclesiam, & illius potestati subiecit, quidquid in extensione, atque universalitate illius continetur, ut etiam plurimi sunt Sacerdotes, atque Pastores in populo Dei, omnes auctoritati S. Petri subicerentur, quemadmodum J. C. subiecit sunt. Mysterium hoc deprehenderunt SS. Patres in repetitione, & varietate verborum; *Pascere agnos meos, pascere oves meas*, dicentes, Pastores esse matres populorum, sicut oves matres sunt agnorum, & Dei Filium subiectum S. Petro, ejusque Successoribus oves simul, & agnos quos illi subiecit & Pastores, & populos. Eusebius Emisenus, & S. Bernardus hunc locum interpretati sunt. (Euseb. Emis. in serm. Nativ. C. Jo. Evang.) Dei Filius Petro dixit primo, pascere agnos meos; mox vero adiecit, pascere oves meas, volens regimini ejus submittere & populos fideles, qui componunt Ecclesiam, & Pastores, qui populis praesunt. Igitur Petri est, inquit magnus ille Episcopus, pascere agnos, & pascere oves; pascere filios, & pascere patres; pascere Pastores, & pascere populos; ipse igitur proprie Magister, & Pastor est universalis Ecclesiae; quoniam Ecclesia non nisi Pastores, & populos complectitur. *Auctor regens.*

Hoc ipsum animadvertit S. Bernardus, in repetitione, & discrimine verborum, *Pascere agnos meos, pascere oves meas*, (Bernardus, l. 2. de considerat. ad Eugenium.) cum Eugenio Papae dixit in libro secundo de consideratione: Tibi, S. Pater, concessit fuerunt Regni claves, & tibi dominici gregis cura commissa est. Alii vere non desunt Regni Caelestis janitores, alii Pastores ovium; sed tu recepisti duplex hoc nomen eo gloriosius, quo majus interest discrimen inter te, & alios; omnes greges habeat sibi creditos, singuli suam, & peculiariter habeat oves; sed tibi cura concessita est omnium ita ut non solum sis Pastor ovium, sed Pastor Pastorum. Si quis unde hoc arguam? ex verbo Domini, cui enim, non dico ex omnibus Episcopis, sed ex Apostolis dixit Dei Filius absolute, & generatim: Petre, amas me plusquam alii omnes simul? pascere oves meas. Numquid Urbis, vel Regni alicujus oves illi commisit? pascere oves meas, dixit. Quis palam non videt illum nullam excipere, sed illi omnes committere? Nihil excipitur, ubi nihil distinguitur; & inde factum est, quod singuli Apostoli habuere populum, & particularem gregem suum; sed omnes Petro concesserunt regimini universalitatem. Aliorum potestas intra certos limites coarctata est, sed tua non alios habet limites, quam Mundi ipsius; se extendit etiam super eos, quibus collata potestas est super alios. Idem.

Fides, que nos docet, unam duntaxat Ecclesiam fore, Matrem Fidelium, docet Ecclesiam hanc unam habere Caput effectuale, & invisibile in Caelo, & Caput visibile in terra; Episcopum Romae; a quo Sacramentalis unitas exorta est, S. Cyprianus ait, in quo fideles omnes conjuncti sunt tanquam in radice, & fonte unitatis Sacramentalis. En quatuor illa; & separari non possunt, & quae totam J. C. religionem continentur: unus Deus, unus Christus, una Ecclesia, & unum Caput. Qui credit in Deum, credere debet in J. C., quia hic Filius ejus est. Qui credit in J. C. credere debet in Ecclesiam ejus, quia Ecclesia haec Sponsa est illius; & qui credit in hanc Ecclesiam necessario se debet submittere capiti ejus, quia unum, & idem Corpus est. Ille ergo, qui deest communio Corporis visibilis Ecclesiae, non erit unquam in unitate Corporis J. C.; & qui non erit in unitate Corporis J. C., nunquam habiturus est communionem Patris Caelestis ejusdem. Hec invicem nequeunt separari, quorum aliud sine alio subsistere nequeunt. Deus, Christus, Ecclesia, Caput. *Auctor regens.*

Hoc in loco ad examina non revocabimus questionem illam potius odiosam, quam edificantem, utrum hec plenitudo potestatis, quam Mundi Salvator illi contulit, & per quam illum constituit Principem fratrum suorum, supremamque Pastorem Ecclesiae suae, sit causa primitiva potestatis jurisdictionis, quam mox Petri Successores in omnibus Mundi Catholici partibus exercuerunt; an omnes Apostoli illam receperint immediate a J. C. licet subordinatam, atque pendentem ab illa S. Petri. Cum S. Cyprianus dicere posuimus, quia labes offundatur gloriae S. Petri, omnes recepit illam a J. C. immediate

hospitio & Salvatore pedicatio protestationi S. Petri.

Senfus S. Bernardi ejusdem argumenti.

Fides nos docet in Ecclesia effectuale Caput visibile super terram.

Omnes Apostoli scilicet subiecit Ecclesiae S. Petri.

per virtutem institutionis suae: cum post resurrectionem suam dixit illis: accipite Spiritum S. quodcumque ligaveritis super terram, ligatum erit & in Caelo &c. Itaque, docete omnes gentes. Sicut Pater meus misit me, ita & ego mitto vos: quemadmodum Episcopi hodie illam ab Ecclesia recipiunt per virtutem Consecrationis suae. Sed quia ille fundavit Ecclesiam in statu Monarchico, & in hac Ecclesia unicum tantum Cathedram posuit, cui omnes Cathedrae non secus ac omnes Apostoli subieci esse debebant, voluit, 1. Apostolos partim habere potestatem in parte gregis sui, cujus plenitudinem haberet Petrus in universalis Ecclesiam; 2. Pastorem potestatem hanc, quam illis dederat in parte gregis sui, taliter subiectam esse potestati S. Petri, ut non nisi secundum ejusdem normam, arbitriumque illa uteretur, eamque exerceret. Ita Magnus Pontifex S. Leo inquit per admirabile potestatis commercium quod Salvator Mundi habere voluit cum S. Petro, ipsum in hoc posuisse Pastorem, quam voluit potestatem, ut per illum ceteris communicaret, eamque ita distribuisse, ut omnem illius plenitudinem posuerit in persona Sancti Petri: ut cum esset Caput totius collegii Apostolici migraret ab illo ad membra omnia, quae componerent mysticum J. C. Corpus, quod est ejus Ecclesia. *Auctor regens.*

Sanctus Petrus constitutus fuit Princeps, vel primus in domo Dei, ut illam sua regeret auctoritate, tanquam Dei Vicarius visibilis super terram; & sicut Principibus tribuuntur claves urbium, quos illorum parent imperio, Dei Filius ponit in manibus ejus claves Regni sui tanquam symbolum dominationis, quomodo illi collaturus erat in Ecclesiam suam; promittit illi omnia illius iudicia rata habenda esse in Caelo, & dicit illi: dabo tibi claves Regni Caelorum, quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum, & in Caelis &c. Poterat ne illi latius conferre auctoritatem, quam dicens, quidquid ipse in terris fecisset, & iudicasset, in Caelis quoque faciendum, & iudicandum esse? Sed haec ipsa illa est potestatis plenitudo, quam Petrus accepit a Salvatore, & quam ad Apostolicam sedem transmisit, & quam Patres, atque Theologi clarum potestatem didicere. Hanc dico postquam esse in ferendis legibus, sanciendaque constitutionibus pro regimine, ac disciplina Ecclesiae secundum locorum consuetudinem, & efficiendo, ut illae, quae ad omnium Catholicorum fidem pertinent, observentur ab omnibus sine ullo discrimine sexuum, aetatum, personarum, Principum, Subditorum, Pastorum, & populorum. *Auctor regens.*

Jactantibus Donatistis se adherere Principi Pastorum tanquam Capiti essentiali, & invisibili Ecclesiae, se omnia fidei Mytheria recipere, se omnia Legis praepcepta ad apicem observare, se abstinentiam, calicatum, jejunium sequi, & de utriusque testamenti Scripturas legere; & nihilominus S. August. illos respicit tanquam haereticos, anathemate percussos. Quamvis J. C. fidem in omnibus illis partibus proficeminari, & festos Martyrum dies, ut in Ecclesia Catholica fit, celebraret; quid haec vobis prodest conformitas, si in re essentiali, & quae caput est, deficiat? Si in haereticis, & Schismatibus inciditis? Dicere non potestis vobis esse cum J. C. communionem, qui princeps est Pastorum, si Ecclesiae ipsius communio deest vobis, si vobis non est exterior, & visibilis communio cum Apostolica Sede, & cum Pastore, a quo illa gubernatur. Idem.

Non abnuo, dicebat Donatistis S. Augustinus, visum fuisse proditorum aliquem furtim in Cathedram Petri obrepere, quemadmodum visus est Judas in Apostolorum collegio recenferi; & cum Dei Filio conversari: sed hoc non obscuri caliginem Sanctae Sedis, sed immo gloriam ejus commendat. Ratio vero quam Sancti Patres, atque Theologi adferunt, est, vitium, vel haerese perfoarum nunquam ad Sedem pervasisset. Prolix docuerunt haerese, nec ne; questiones sunt spinis consistit propinquas a controversiarum scriptoribus agitatae, & factae, de quorum veritate inter eruditos viros disputatur: quod tamen pro certo asserere possum coram Sacris hinc Altaribus, & de hoc suggesta, de quo vos alloquor, hoc est, nunquam accidisset, ut Ecclesia Romana vitii aliquid, vel haerese contraheret a Summis Pontificibus, qui hoc nomine infimulantur, & qui eandem recerunt, non secus ac Apostoli nulla a Juda labem perreperunt. Ratio vero, quam tribuunt Sancti Patres, est, quod Ecclesia fundata est super fidem Sancti Petri, quae labi non poterat; & fides Sancti Petri innixa est verbo Salvatoris, qui illi opem se praestitutum sponduit: Rogavi pro te Petre, ut non deficiat fides tua. Idem.

S. Petri Cathedra a S. Augustino vocatur, *Cathedra veritatis*, in qua J. C. posuit doctrinam veritatis, & in Epistola sua 162. ait, primam auctoritatem, & prerogativam huius Cathedrae semper perstitisse, & valide perdurasse in Ecclesia Romana, & in Epistola 169. recenset Summos Pontifices a Sancto Petro ad Anastasium, addens successionem hanc, quae nunquam interpellata fuit, merito considerandam esse, ut vera dignoscatur potest Ecclesia. Vere igitur dici potest, illam, qui nihil commune habere vellet cum Papa, non esse de Ecclesia, ita ut haec praecipua effectus nota, per quam antiquitus coetus haereticorum, & Schismaticorum

Suprema potestas S. Petri concessa pro Ecclesiae regimine.

Cathedra non est nisi qui parat Cathedra S. Petri.

Haerese non quam accipit S. S. S.

Prerogativa Cathedrae S. Petri.

rum a vera, & legitima Ecclesia distinguebantur, qui volebant communicare cum Sancto Petro, vel Successore illius, Romano Pontifice, quod impulit Sanctum Paulum, ut anno post conversionem suam decimoquarto se se conferret Jerusalem collaturus Evangelium suum, & praedicationem suam cum illa Sancti Petri; & Sanctus Polycarpus Smyrnenensis Episcopus, cum plures ibort essent in Ecclesia sua difficultates, ac dubitationes inter Fideles de tempore, quo Pascha celebrandum esset, ut certum hac de re consilium caperet, Romam venerit; ut dubiis in rebus lumen acciperet ab eo Pontifice, qui tunc Sancti Petri Cathedram obtinebat. *Auctor regens.*

Admirabilis consensio, quae invenitur in tot populis, secularisque in iis quae pertinent ad fidem, eandem doctrinam, eandem Sacramentorum administrationem, eandemque legum observantiam, nobis palam ostendit Ecclesiae unitatem, & quod in ipsa vere est, *Unum Corpus, unus Spiritus, unus Dominus, una Fides, unum Baptisma, unus Deus, & Pater omnipotens*. Quae omnia inde procedunt, quod Sancti Petri Cathedra, ad quam Ecclesia universalis refertur, est Cathedra unitatis. Temet in quacumque volueris partem convertere, in omnibus Ecclesiae locis, qui cum Sancta Sede communicant, videbis omnes eadem credere, omnes jejunare, omnes orare, omnes modis uniformi sacrificare, & facile ibi cor unum, & unam animam reperies in iis, quae pertinent ad Religionem. E contra si eos repereris, & consideraveris, qui a Sancta Sede Apostolica secesserunt, quid aliud deprehendes, nisi quod olim per imprecationis formam portendebat Propheta. *Propheta Dominus, & divide linguas eorum: quia vidi iniquitatem, & contradiotionem in civitate. (Psal. 54.)* Volunt illi, Sanctus Augustinus in hunc Psalmum ait, eundem sermonem loqui? Redant in Ecclesiam, ubi inter tot linguarum carnis varietatem, una tantum est lingua, quoad fidem cordis. *Auctor regens.*

Quis ibi infectus, Sanctum Petrum inter Apostolos, ideoque super omnes Episcopos, & Ecclesiae Praefules id fuisse, quod est cor hominis inter partes nobiles, Sol inter Altra, aurum inter metalla, primumque mobile inter Caestris Orbes, quin ultra habeatur, nisi dignitatis ratio. Ideo Ecclesia super Sanctum Petrum fundata est, quamvis fundata sit etiam super omnes Apostolos, & omnes receperint claves regni Caelorum, & Ecclesiae fortitudo aequae super omnes constituta sit: Sed Dominus noster Unum elegit ex duodecim, ut per Capitis institutionem omnium schismatum auferretur occasio. *Pater Certus.*

Sicuti honor, qui debetur Jesu Christo in persona illius, qui ejus vitae gerit in terra, aliquid habere debet supra commune illud obsequium, quod Regibus, Saeculique Principibus adhibetur; congruum visum est permittere obsequium pedum, quod Summi Pontifices prorsus averfati fuissent, & non relatus hic in eorum persona absolutus fuisset, & non relatus ad Jesum Christum. Ita maxime etiam terra principes nunquam detrectarunt illum hoc modo, & in hac qualitate venerati, rati non solum se nullam inferre injuriam altarios, sed contra Majestati, cujus imago est Pontificum dignitas, sed e contra arbitrati sunt; se utriusque majorem honorem altarios, si in proximam redigerent, quod praedixerat Isaias: *Reges erunt materii tui, & Regina nuerice tua: vultus in terra demisso adorabunt te, & adorabunt pedum tuorum lingens. (Isaia 49. & 60.)* Et paulo post. *Et venient ad te cuncti filii eorum, qui humiliterverunt te, & adorabunt vestigia pedum tuorum.* Institutio Catholica P. Certus.

Loquentes de Summi Pontificis auctoritate, quam exercet quatenus Jesu Christi Vicarius, missas faciemus odiosas questiones, quas agitant quidam Theologi majori cum cauro, & partium studio, quam cum fructu, & edificatione; sed quod nosmet ipsi incommensurabili disputaturi de ea, quae longe plures complectitur, & quae ultra citroque magnis animis agitata fuit: videlicet, utrum Papa sit supra Concilium, an Concilium supra Papam ad solvenda dubia, & controversas de fide, & morum disciplina (de quibus tantum agitatur) haec mihi videntur principia duo in dubium non revocanda, quibus inniti possumus, ut iudicium feramus sine ulla animi perturbatione. Horum alterum est, necesse esse, ut in Christiana Religione adit regula vivens, & auctoritas suprema, ad quam confugiendum sit in rebus dubiis; atque difficultatibus, quae tam crebro de fide suboriuntur; quae regula idcirco certissima esse debet, & supremo iudicio omnem diffiditatem contentionem; alioquin Dei Filius non consensisset instituire Ecclesiae suae, nec prohibuisset, quod se facturum recepit, ne portae inferorum, quae sunt error, & perfections, prevalerent, si quisque pro regula sequi posset peculiarem sententiam suam, quae haerese omnium ori-

go est. Alterum vero principium est Coetum generale legitime congregatum, & representantem universalem Ecclesiam Concilii nomine vocari, & esse non posse, nisi summus Pontifex, qui Corporis huius membrum est, (& fide princeps, quandoquidem caput est) illi praesit vel per se, vel per legatos; quod nulli obnoxium est dubitationi; quandoquidem nullus Coetus est vel Ecclesiasticus, vel Secularis institutus, & probatus ad ferendum iudicium de negotiis, vel ius dicendum; cuiusmodi sunt Synodi, Curiae, &c. qui non habeat Praesidem suum, vel Caput, qui non audiat, & excipiat suffragia; & iudicium, vel sententiam proferat de iis, quae in coetu constituta, decretaque sunt: quod potiori iure in Concilio generali ferendum est, ubi agitur de Fide, & negotiis Religionis: ita ut nullam unquam pro legitimo habitum fuerit alioquin, & approbatum. Hinc sequitur utramque proponi questionem statum, ubi quiritur, utrum Papa sit supra Concilium, an vice versa; quia non sunt haec partes duae distinctae, quae de eisdem iurisbus disputent, sed unum duntaxat Corpus, ad eumdem finem tendens. Hoc igitur idem est, ac si quaeretur, utrum Papa solus constitutus, atque distinctus a reliquo corpore, Ecclesiam constituat, quod nemo credit unquam; vel utrum Coetus sine suo Capite sit pars altera obiciens, vel reformans quod communi consensu decidendum est: quod sine errore dici non potest. Itaque cum agitur questio, & controversia proponitur, utra auctoritatem partium sit alteri praerenda; quamvis nequeant separari, nisi ipsum evertatur Concilium, decidere est, Caput cum omnibus membris conjunctum, quod unum tantum efficit corpus, esse majus se ipso; vel utrum membra distincta, & sine capite considerata sint supra illud; quandoquidem sine illo legitimum Concilium partem nequeunt constituere.

Non desunt Theologi, qui aliter questionis statum proponant, quae tamen non ideo minus perturbata videtur: Videlicet utrum Summ. Pontifex, postquam rise ad examina vocavit, & pluribus in Congregationibus discutiendum proposuerit in Concilio, & Consistorio Cardinalium, doctoremque virorum, consultis etiam Universitatibus, & implorata etiam per publicas, sollemneseque preces ope Spiritus sancti, quod ex Cathedra pronuntiare vocatur; proponit Ecclesiae universae per Bullam, vel Constitutionem id, quod credendum est: quaritur inquam utrum hoc pacto pronuntians errare possit, nec ne; & utrum iudicium ejus hoc modo latum, & prolatum possit a Concilio universali reformari. Scio equidem celebres quosdam Theologos, quales sunt Gerson, Major, Almaynus, alique nonnulli tenere, nisi Papa locutus fuerit in Generali Concilio, vel cum Ecclesiae consensu, videlicet, ut illi intelligant, cum Coetu convocato, qui eam representet, decisionem illius subiectam esse decisioni Concilii, eamque reformari posse, & antiquari; unde secundum hanc opinionem sequitur post latam a Sancta Sede sententiam, Bullam, & Constitutionem cum omnibus formalis, consensuque conditionibus promulgatam, posse adhuc ad Concilium generale provocari, cujus una auctoritas falli non potest; & quousque negotium, de quo agitur, decidatur, licere oppositam sequi sententiam. Ut de hac questione sanum feratur iudicium, praesupponenda sunt duo illa principia, a nobis superius memorata, & addendum, difficultatem, dicam impossibilitatem insuperabilem cogendi Concilium, quomodo hodierna die nemo non videt ob rationes, quae exploratae sunt, & compertae sunt; dicendum est, quemadmodum Concilium generale universalem representat Ecclesiam, in Synodo generali congregatam, quod modo impossibile quodammodo est; ita Sanctam Sedem compositam ex Cardinalibus, Episcopis, & Doctoribus, quorum sententia quaesita fuit, nunc locum tenere generalis Concilii, & habendam esse pro legitimo Ecclesiae Conventu; ideoque non deesse huic ius iudicandi, ac defendendi omnes controversias de fide, ac moribus: alioquin Dei Filius, ut supra dictum est, non effecisset Ecclesiam infallibilem, contra quam portae inferorum, quae sunt error, & violentia inimicorum ejus, nunquam essent praevallitura; cum non alia superfit regula, cui standum sit, & ad quam omnes debeant sese referre.

Quod vero pertinet ad contentiones, quae identidem suboriuntur inter Summos Pontifices, & Principes Christianos; cum professentur illae ex iuribus, immunitatibus, privilegiis, vel ad disciplinam tantummodo spectent; neque in illis agatur de fide, nostris non sunt argumenti; neque de illis agere nostrum est. Cupiendum tamen esset, ut inter utramque partem conveniret, & auferretur huiusmodi contentiones, quae sepe simultatibus locum praebent non sine detrimento obsequii, & reverentiae, cujus ratio utriusque habenda est diligentissime.

S. Petri Cathedra est unitatis ad quaerenda referentia ius.

Cor voluit J. C. voluit super S. Petrum iudicari.

Honor quovis tempore summo Pontifici adhibitus.

Utrum Papa sit supra Concilium an e contra.

Prerogativa Cathedrae S. Petri.

DE SCRIPTURA SANCTA MONITUM.

Argumentum hoc cuiuspiam fortasse videbitur magis idoneum, ad aliquem Theologiae, vel Controversiae Traditum, quam ad Sermonem de Suggestu habendum, pro quo secundum Institutum nostrum rationem verum copia nobis est suppeditanda.

Novitates sacrae Scripturae purae in manibus populi lecti sur haec dicite de fide.

DE SCRIPTURA SANCTA.

Mnium ferme Saeculorum Haeretici sub specie laudandi supra ceteros libros Sanctae Bibliae, semper agerunt non aliam doctrinam, neque Salutis regulam inquirendam esse, nisi in Sacris Scripturis, perinde ac affirmare librum aliquem scriptum esse ad nostram eruditionem idem esset, ac dicere non aliam esse rationem id assequendi, quod nobis ad salutem necessarium est.

Alitissimi verbum in Sacris collectum codicibus fons est luminum, quae electos quidem illustrat; perfringit autem eos, qui in salutis via non incedunt.

Sanctae Scripturae purae iugiter nobis sunt medicamina.

Primi fideles nunquam amovebant oculos a Sanctarum litterarum fulgore. Illas incessanter legebant, & meditabantur, ut inde salutare fructus perciperent. Ita S. Petrus illos hortatur non minus ad sacros libros legendos, & meditando, quam eorum commendat consuetudinem vacandi attentae, accuratae lectioni eorum.

Sanctae litterae complectuntur sensus adeo sublimes, & admirabiles, ut Rex Propheta debuisset videatur illis mentem suam subiectione, quin illos scrutari, ac penetrare adiret.

eo solum, ut Sacrae Scripturae credatis, qui infimus est gradus incipientium. P. Segneri Medit. Tomo 4.

S. Petrus Apostolus Scripturam comparat lucerna lucens in caliginoso loco, (2. Petr. 1.) non ait ille in loco tenebrosissimo sed caliginoso: Nam quamvis lux lampadis dissipet tenebras, ubi lucet, non sufficit tamen ad prohibendum ne ibi aliqua superstitio obscuritas, Infideles, qui Sacras litteras minime norunt, in tenebris sepulti sunt, fideles vero non item: Potestatem fideles non est in tenebris. (1. Thoss. 5.) Sunt quidem in loco caliginoso, & ecce quomodo ibi sunt. Scriptura Sancta lucernae similes nobis ex parte faciem praefertunt, ut tuto discernamus veritatem a mendacio: ne alteram pro altero accipiamus, quod faciunt Infideles; ex altera vero parte relinquunt nobis obscuritatem in mente, ita ut veritatem a gnoscamus, sed non omnino. Denique Scriptura lucerna dicitur similis, ut intelligamus, si ab illa velimus illuminari, nobis lumen illius esse sequendum, quod non inhaerendum esse vero sensui, non autem illius sensum nostro accommodandum esse per interpretationes ardas: Omnia propria Scripturae propriae interpretatione non fit. (2. Petr. 2.) Gratias agamus Domino, quod nobis admirabilem hanc Scripturam lucernam tradiderit, quae nos deducat in ea caligine, in qua ambulamus. Humiliter nosmetipsos, & erubescamus, si qua sequamur lumen adeo purum, sanctum, tutum, politum, mundanisque prudentiae sequimur lumen, quod nos fallere potest. Idem P. Segneri.

Primi fideles nunquam amovebant oculos a Sanctarum litterarum fulgore. Illas incessanter legebant, & meditabantur, ut inde salutare fructus perciperent. Ita S. Petrus illos hortatur non minus ad sacros libros legendos, & meditando, quam eorum commendat consuetudinem vacandi attentae, accuratae lectioni eorum. Habemus firmiorum prophetiarum sermonem, cui beneficiis attendatur. Sed quantum afferenda est attentio huic lectioni, ut inde proficiamus? attentio hominis, qui sequitur lucernae lumen in loco caliginoso, & fahydroso: Quasi lucerna lucens in caliginoso loco. Homo iste lucernam sequitur pedetentim, ne aberret, si vel momento recedat. Splendebat lucerna eius super caput meum, & ad lumen eius ambulabam in tenebris. (Job 29.) Possimus etiam Sacras litteras meditati imitari nave diligentiam, qui in noctis caligine non avertit oculos a lampade, quae monstrat iter, ut tuto in portum perveniat. Ita Scriptura nos ducit in Caelum; legamus illam, illam meditetur, eique semper nostri obtutus inhaerent. Quis non magno cum periculo aberraret, Domine, cum erras te ducem sequi putaret? Sed pro Providentia tua non deest nobis in Scripturis regula, qua tuto discernere possimus afflatu, qui procedunt a te ab illuminationis Spiritus mendacis, qui nos seducere, & perdere quaerit, avertens nos a vero sensu, qui nobis ab Ecclesia declaratur. Paris Segneri Meditationes.

S. Petrus nos monitos vult, nobis revelationi generatim fidendum non esse, nisi quantum conformis est divinis Scripturis, ex quibus suam apud nos haurit certitudinem. Igitur non sine peculiari Myserio Moyses, & Elias Transfigurationis die simul convenerunt. Moyses nobis Legis libros representat, Elias libros Prophetarum, ad inveniendum, revelationum virtutem suam vni potissimum a Sacris libris mutuari. Hinc discamus, quo in pretio nobis habenda sint Oracula, quae in Sanctis litteris continentur; quomodo praeferenda sint omnibus extralibris, suavitatibus, deliciis, quae nonnunquam in Oratione gulantur. Fingimus imaginatio-nis imperu in Montem Thabor repente transferri, ibi Jesu Christi gloriam palam intueri, atque tunc, ut olim Sanctus Petrus, exclamare: Domine homo es nos hic esse; verum nisi simul cum Jesu Christo momento illo adstiterint Moyses, & Elias, videlicet si raptus nostri, nostraque lumina non confenderant cum Sacris Scripturis, ne fidem habeamus illis. Veritates, quas nobis tradit Evangelium, tutio-

Veritates quas decet Scripturas esse omnibus revelationibus, ac Ieminiis, quae habere possunt in meditationibus nobis.

res sunt iis omnibus, quae aliunde percipere possumus. Auctor veritas.

In Sacris tantummodo bibliis, quamdam profus divinam regnare videtis eloquentiam, quae nihil vacuum relinquit in corde, & in mente; ita ut cum incidimus in magna schemata, in admirabiles loquenti modos, in pathetica verba; in ideas sublimes, quae cient in nobis magnitudinis Dei, exclamemus, & admiratione capti cum S. Augustino confitemur, cum eruditissimi Profanae Antiquitatis Scriptores peculiari studio eloquentiam adficerent, eloquentiam ipsam honori sibi ducere, eosque exornare. Patetur dum apud Prophanos delecta verba, & locutionum vanitas decorem affiant iis, quae ab illis dicuntur; apud Sacros Scriptores reum pretium, & majestatem locutionum simplicitati gravitatem conciliare. Cur non licet mihi hoc in loco proferre pulcherrima Prophanorum loca, conferenda cum iis, quae in sacris Auctoribus partim inveniuntur? Ubiam videtis locos magis patheticos propter circumstantias; morum disciplinam suavis, simulque vehementer infertam; facta propter casus multiplices mira varietate exornata? Si Historiam spectamus, ulla ne apud Ethnicos invenitur, cujus veritates sint probatores, quam in Joseph Historia? Nihil profecto mirabilis variis catibus, qui in vita ejus leguntur. Quid in Prophanis Scripturis legitur, quod cum Amani lapsu, cum patientia David, cum Salomonis magnificentia, cum Sufanae iudicio, cum Juda Machabei virtute, cum Apollorum integritate, cum Martyrum constantia, cum zelo S. Pauli valeat comparari; atque ut in immensum augeatur insignium horum eventuum nobilitas, quid in universa Prophanam Antiquitate inveniri potest, quod cum immensa Aeterni Verbi bonitate conferatur? Sermo Academiae anni 1711.

Attendite, quales, sublimem simplicitatem styli Sacrarum Litterarum. Admiramini proculdubio eximiam illam majestatem, quae Deus se ipsum designat: Ego sum, qui sum, duplici verbo significans se unum illud Bas esse, quod per se vivit, atque subsistit, & quidquid erit, & subsistit in natura nominis per illum vivere, atque subsistere. Nonne Moysen admiramini, cum inducit Deum loquentem modo ita simplici, simulque ita accommodato ad supremi Entis potentiam, cui nihilum quoque obedire tenetur? Finae lux ait ille: Et lux facta est: (Genes. 1.) Connehit simul duas ideas maxime oppositas loquenti facilitate, cum impossibilitate efficiendi, ut a nihilo exaudiat; & per hoc aequilimam nobis adstruit ideam magnitudinis Dei. Est eodem Sermono.

Cum humani spiritus character sit multa loqui, & parum dicere: & contra chariter Spiritus Dei est loqui parum, & multa dicere. Profecto Scriptura Sancta generationi habet fenum magnitudinem sub simplici locutione latentem, quae vulgo plura significat, quam dicit; & novum praesertim Testamentum, qui liber est maxime essentialis Religionis nostrae, & ejus, quae cumque a Prophetis praedicta sunt, rebus dem veluti Praetio est habenda: hic liber, inquam, rebus cumulatior est, quam verbis, sed rebus, & verbis plenis spiritu, & vita, quae non satis ponderari possunt, nisi adhibeatur seria meditatio cum Celesti gratia conjuncta. Ex hoc libro divinae Ecclesiae Patres, Doctoresque hauserunt, quidquid ad eruditionem nostram dixerunt. Haec norma est secundum quam omnes actus nostros componere debemus, & nonnulli illam sequentes tuto incedere possumus in via, quae nos ad aeternam beatitudinem debet adducere. Ex Sermono quinto Academiae anni 1711.

Si J. C. & Apostoli praedicantur Scripturam Sanctam esse Verbum Dei, unde nam factum est, ut nonnulli Patrum non recognoverint pro divinis libris aliquot, si secundum Ecclesiam Catholicam hodie Scripturae partem constituant; videntur Librum Tobiae, Judith, Sapientiae, Ecclesiastici, Baruch, Machabaeorum, Epistolam S. Pauli ad Hebraeos, secundam S. Petri, secundam, & tertiam S. Joannis, Epistolam S. Jacobi, illam S. Judae, & Apocalypsim? Respondeo, non nondum universe constaret nonnullorum antiquorum Patrum auctore de horum Librorum Canonitate, & nondum aliter qua facta fuisset Ecclesiae decisio, quod authenticum modo, quid credendum esset deinceps, postmodum Episcopi Catholici congregati, ut statuerunt quid tenendum esset de eorum Librorum divinitate, & omnem dubitationem, quae hodie de re superesse poterat, auferrent, in Concilio quodam decreverunt, libros hosce Verbum Dei esse, quia id acceperant ex traditione publica, generali, & perpetua Praedecessorum suorum. Quae decisio ab omnibus Catholicis aevi illius acceptata fuit, & sic deinceps ab eorum Successoribus usque in praesentem diem, ut liquido constat ex Tridentino Concilio. Liber qui inscribitur; Defensio Religionis.

Constat Deum Auctorem esse Christianae Religionis; ipsum esse illam fundasse, atque instituisse, ut eam omnes homines usque ad finem saeculorum sequerentur; hanc esse regulam morum, neminem in alia quavis Religione illi placere posse, & Scripturam Sanctam esse Dei Verbum. Hic sequitur Primo, Deitas dubitare non posse de Christianae Religionis veritate; cum enim Deus sit summopere sapiens, & bonos; neci nequit, ut ille sit auctor falsae Religionis, & pra-

Scripturae sanctae omni-bus Verum scilicet est certissimum.

Scripturae sanctae Verbum Dei, id est, quod a Deo est, & auctor est Christianae Religionis.

cipiat, ut omnes homines sequantur illam usque ad saeculi consummationem; ideoque eo magis quod Religio est regula eorum, quae faciendae sunt, ut Deo ihi delectatur honores, qui decent illum. Alioquin tunc Deus habendus esset tanquamceptor, qui oblectaretur se per errores colit; & generatim praecipere omnibus hominibus, ut falsas opiniones sequerentur. Qui proculdubio cumulus esset iniquitatis, & omnium absurditatum. Sequitur Secundo; Deitas sese dispensare non posse, quominus Christianam Religionem observent; quam Deo illis tradidit, ut summa cum fidelitate sequantur, & illos Deo in nulla alia Religione acceptos esse posse. Sequitur Tertio, quemadmodum Scriptura Sancta est Verbum Dei, illam summa cum obedientia ipsi esse recipiendam, quascumque ibi difficultates inveniunt: debent ex iis, quae intelligunt, proficere, credere, & adorare, quae non intelligunt, & semet sub pondere divinitatis ejusdem exanare. Ita Deitas citra impietatem dicere non queunt, Biblia opus esse mere humanum; Deum ea, quae in terris sunt, negligere; vel satis esse naturalem Religionem tueri; vel nihil referre quo pacto nostra erga Deum obeamus officia: quemlibet sequi posse religionem, in qua natus est, vel illius regionis, ubi est, vel illam Principis, cui pareat; verbo, bonas esse omnes Religiones. Fateatur tandem nullam esse bonam Religionem nisi Christianam. Idem.

Scriptura Sancta Verbum est Dei ipsius. Si igitur eam legimus, vel audimus sine attentione, verum erit dicere, Deum loqui nobiscum, nos vero illi aurem non adhibere. Hoc autem nonne est, Dei verbum contemnere? nonne illud pol-luere, ideoque aliquam sacrilegii specie committere? Quam optandum esset, ut sancta reverentia erga Sanctam Bibiam, qua pleni erant primi Fideles, ad nos usque pervenisset! Legebatur in Coetu primum Fidelium. Omnes trepidabant, omnes reverentiam timorem concipiebant. Videbantur homines avide perquirentes eam spiritalem nobis a Deo relictam. Ita erant affecti primi Fideles illi, de quibus Sermo est in libro Actuum. De illis scriptum est, illos Dei Verbum recepisse cum ardore, affectu, & aviditate. Ubi hic ardore? Ubi affectus est? Ubi aviditas? Ubi ardor? Languemus. Ubi affectus? Appetimus quidem inanes hominum sermones; Scripturam vero Sanctam negligimus. Ubi aviditas? Dei Verbum fastidium creat. Cogendi sumus, ut Celesti pabulo nutriamur. Credimus ne hoc Dei Verbum esse, & vitam nostram pendere ab illis dispositionibus, cum quibus divino hoc verbo nutriamur? Sermo de vita Ecclesiastica Lamberti. tom. 2.

Mirum est homines in talem ignaviam lapsos fuisse, ut adeo contemnant id, quod tantum in propriam utilitatem illis commendatum fuit, & quod se tanti facere testatus est Deus; ipse enim scriptis leges, secundum quas nobis vita componenda est; ipse praecipit, ut feret Tabernaculum, ut in eo collocaretur Arca auro convefita, & affabre elaborata, & in ea Lex servaretur, ut populi majori cum veneratione illam colerent. Ipse praecipit Josue, ut semper gestaret secum Legis hujus librum, ut indefinenter eum legere posset, & posset communicare aliis doctrinam, quae ibi continebatur; ipse praecipit omnibus Regibus Israel ut hunc librum haberent propria manu scriptum, si feliciter regnare vellent, & diu in terris vitam producerent. Haec praepro innox Philo Judaeus dixit, Deo factis non fuisse, si Reges hunc librum haberent aliena manu descriptum, sed propria Regis ipsius, ut ea quae ibi continebantur, altius in ejus memoria infigerentur, cum teneretur ea de verbo ad verbum, & per omnia describere. Patet enim, Regi majori in pretio habendum fuisse id, quod propria manu exarasset, cum esset Rex, & haberet plurimos ministros, & Scribas, quibus hanc committeret curam, atque legem ipsam majori cum reverentia excipiant videnti postquam primum digito Dei ipsius scripta fuerat, deinceps non manu hominis alicujus ex plebe, sed Regum ipsorum fuisse exscribendam. Igitur ne oblivioni daretur id, quod adeo necessarium videbatur, praecipit Moyses, ut cum Filii Israel promissam terram ingrederentur, duos ingentes attollerent Lapidem, in quibus Legis hujus verba describerent, ut qui illac pertransirent, posset contempleri eos characteres, & audire mutam vocem divini illius Praeconis. Salomon simile tribuit Consilium Filio Spirituali, quem in libro Proverbiorum erudit, cum ait: Filii servi mandata Patris tui, & ne derelinquas legem Matris tuae. Cura, ut semper impressa maneat in corde tuo, & tanquam pretiosum monile pondeat ex cervicibus tuis. Praedat tibi ambulanti; ac dormienti sit tibi sub cervicali. Cum illa colloqueris, ubi evigilaveris; quia Domini mandatum lucerna est, & lex lux, & correctio doctrinae via est adducens ad vitam. Hac asserere possem sexcentos Sacrorum Bibliorum locos, & eorum praesertim, qui Sapientiales dicuntur, ubi suadet hominibus amor divinae Sapientiae, quo non aliud est, quam audire, legere, cogitare, meditari Dei Legem, qui in Sacra Scriptura continetur. Ex Grammaticis Casibus.

Inter omnia exempla, quae proferri possunt ad ostendendos fructus, qui percipi possunt ex salutaris Sacrorum Bibliorum doctrina, spectatissimum illud est Josue Regis, ac re-

Reverentia, & attentio, quae legenda est Sancta Scriptura.

Contemptum in quo habetur Scriptura Sancta, quam Deus ipse nobis commendavit.

Exemplum Regis Josue quod ostendit diligentiam.